

Decizia nr. 293/2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

În vigoare de la 28 iunie 2022

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 635 din 28 iunie 2022. Formă aplicabilă la zi, **17 noiembrie 2022**.

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Daniela Ramona Marițiu	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Constantin Minescu în Dosarul nr. 27.566/245/2018 al Judecătoriei Iași - Secția penală, de Moisin Alen Daniel în Dosarul nr. 14.254/197/2019 al Judecătoriei Brașov și în Dosarul nr. 4.008/232/2018* al Tribunalului Dâmbovița - Secția penală, de Erli Zsolt Csaba în Dosarul nr. 4.568/235/2019 al Judecătoriei Gherla și de Faur Nistor Isai în Dosarul nr. 2.455/108/2018* al Tribunalului Arad - Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 31 martie 2022, cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Irina-Ioana Kuglay. Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședință din acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 5 mai 2022. La data de 5 mai 2022, având în vedere imposibilitatea constituirii legale a completului de judecată, potrivit art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, și având în vedere prevederile art. 57 din același act normativ, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 17 mai 2022, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

3. Prin Sentința penală nr. 3.511 din 20 decembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 27.566/245/2018, Judecătoria Iași - Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de

libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Constantin Minescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații împotriva hotărârii judecătorului delegat.

4. Prin Încheierea din 7 noiembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 14.254/197/2019, Judecătoria Brașov a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) din Legea nr. 254/2013, excepție ridicată de Moisin Alen Daniel într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de contopire (alte modificări ale pedepsei).

5. Prin Încheierea din 15 noiembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 4.568/235/2019, Judecătoria Gherla a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013, excepție ridicată de Erli Zsolt Csaba într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații împotriva hotărârii judecătorului delegat.

6. Prin Încheierea din 9 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 4.008/232/2018*, Tribunalul Dâmbovița - Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013, excepție ridicată de Moisin Alen Daniel într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

7. Prin Încheierea din 10 august 2021, pronunțată în Dosarul nr. 2.455/108/2018*, Tribunalul Arad - Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) din Legea nr. 254/2013, excepție ridicată de Faur Nistor Isai într-o cauză având ca obiect soluționarea unei acțiuni în contencios administrativ și fiscal având ca obiect anularea unui act administrativ.

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia apreciază că dispozițiile criticate exclud de la beneficiul compensării categoria deținuților aflați în tranzit și cea a deținuților internați în infirmerii din cadrul locurilor de deținere, în spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Afacerilor Interne sau din rețeaua sanitară publică. Așa fiind, textul este neconstituțional deoarece exclude de la acordarea beneficiului compensării pentru zilele executate în condiții necorespunzătoare perioadele în care persoanele private de libertate au fost internate în infirmerii din cadrul locurilor de deținere, în spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Afacerilor Interne sau din rețeaua sanitară publică. Susțin că măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.

9. Totodată, autorii excepției apreciază că acordarea zilelor compensatorii trebuie să fie determinată de condițiile efective de cazare și detenție în unitățile sanitare, cu atât mai mult cu cât în multe astfel de unități condițiile de detenție sunt necorespunzătoare. Astfel, devine evident faptul că prevederile criticate sunt profund injuste și discriminatorii, creând o situație juridică inechitabilă ce afectează una dintre cele mai vulnerabile categorii de persoane private de libertate, și anume persoanele bolnave.

10. În continuare, arată că orice persoană aflată în tranzit rămâne pe toată această perioadă o persoană privată de libertate, care are dreptul la respectarea demnității umane. Excluderea acestei perioade de la beneficiul compensării creează discriminare, reprezentând o gravă abatere de la principiul egalității în drepturi.

11. Judecătoria Iași - Secția penală apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) lit. b) din Legea nr. 254/2013 este întemeiată. Arată că perioada în care o persoană privată de libertate se află în tranzit poate varia de la o zi la mai multe zile (în speța de față condamnatul s-a aflat în tranzit o perioadă totală de 37 de zile, de regulă câte 7 zile într-o unitate de deținere subordonată Administrației Naționale a Penitenciarelor), ceea ce semnifică faptul că perioada în care persoana s-a aflat în tranzit nu diferă cu nimic, din punctul de vedere al condițiilor de detenție, de situația condamnaților care se află într-un anumit penitenciar pentru executarea pedepselor. În plus, instanța reține că prin Decizia nr. 15 din 17 septembrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unui recurs în interesul legii, s-a stabilit că instanța

competentă să soluționeze cererile formulate de persoanele condamnate în cursul executării pedepsei este instanța în a cărei circumscripție se află locul de deținere la data formulării cererii, indiferent dacă locul de deținere este reprezentat de penitenciarul stabilit inițial sau de penitenciarul stabilit prin transferarea definitivă ori temporară a persoanei condamnate. În condițiile în care instanța supremă a apreciat că nu are nicio importanță dacă persoanele private de libertate execută pedeapsa într-un anumit loc de deținere sau se află temporar în acel loc, instanța apreciază că executarea pedepsei nu trebuie să genereze situații discriminatorii față de condamnați, în funcție de caracterul temporar sau definitiv al repartizării pentru executarea pedepsei într-un anumit loc de deținere.

12. În ceea ce privește dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013, instanța apreciază că aceste prevederi sunt constituționale, având în vedere că persoanele aflate în infirmerii beneficiază de condiții de cazare diferite de cele ale celorlalți deținuți, astfel încât nu este încălcat principiul egalității în fața legii.

13. Judecătoria Brașov apreciază că persoanele care se află în infirmerii sau spitale din cadrul sistemului penitenciarelor din România sau în tranzit nu beneficiază nici măcar de posibilitatea de a se analiza dacă executarea pedepsei în aceste condiții este corespunzătoare, cu atât mai mult cu cât boala ar fi putut surveni ca urmare a acestor condiții necorespunzătoare de detenție, astfel încât legea nu protejează în niciun fel interesele acestora. Cu alte cuvinte, în logica textului criticat se ajunge la situația în care un condamnat care execută pedeapsa aplicată în condiții necorespunzătoare are dreptul să îi fie deduse, ca măsură compensatorie, pentru fiecare perioadă de 30 de zile executate în condiții necorespunzătoare (chiar dacă acestea nu sunt consecutive), un număr de 6 zile din pedeapsa aplicată, în timp ce unui deținut care se află în tranzit, fiind cazat, chiar și pentru un timp scurt, tot în condiții necorespunzătoare, sau unui deținut aflat în infirmerie sau spital nu i se recunoaște ope legis posibilitatea de a i se analiza condițiile de cazare din locurile menționate. Apreciază că prevederile criticate se caracterizează prin lipsa de claritate și previzibilitate și creează o situație discriminatorie. Raportat la aceste considerații, instanța apreciază că pentru a nu exista nicio formă de discriminare, tuturor deținuților trebuie să li se recunoască dreptul de a le fi analizate condițiile în care execută pedeapsa în sensul art. 55¹ alin. (2) și (3) din Legea nr. 254/2013, fără a se putea prezuma absolut că în rețeaua sanitară a penitenciarelor condițiile corespund standardelor europene.

14. Judecătoria Gherla apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

15. Tribunalul Dâmbovița - Secția penală apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

16. Tribunalul Arad - Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Consideră că prevederile criticate sunt neconstituționale, încălcând dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție. Astfel, prin faptul că prevederile criticate reglementează că nu se consideră executare a pedepsei în condiții necorespunzătoare ziua sau perioada în care persoana a fost internată în infirmerii din cadrul locurilor de deținere, în spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Afacerilor Interne sau din rețeaua sanitară publică, ori s-a aflat în tranzit, se creează o discriminare între aceste persoane și persoanele care execută pedeapsa în condiții necorespunzătoare, în accepțiunea art. 55¹ alin. (3) din Legea nr. 254/2013, deoarece pot exista și în aceste incinte condiții necorespunzătoare cum ar fi: igrasie, mușcături, spațiu mai mic de 4 mp, lipsa luminii, a aerului etc.

17. Apreciază că nu există nicio justificare obiectivă pentru a nu se lua în considerare condițiile necorespunzătoare de cazare ale unei persoane care este în tranzit într-un penitenciar și care se află cazată în aceleași condiții necorespunzătoare ca persoanele cazate permanent în acel penitenciar cărora li se iau în considerare condițiile necorespunzătoare. Această reglementare creează discriminare între persoanele care se găsesc în aceeași situație, fiind încălcate dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție.

18. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima

punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

19. Guvernul, în Dosarul nr. 1.464D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Susține că instanța de contencios constituțional a stabilit în mod constant în jurisprudența sa că principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Încălcarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică tratament diferențiat unor cazuri egale, fără a exista o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite. Arată că, potrivit expunerii de motive a Legii nr. 169/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, s-a optat pentru excluderea de la considerarea ca executată într-un spațiu necorespunzător a perioadei în care deținutul a fost internat în spital, deoarece regimul specific acordat acestora nu este de natură a determina suprapopularea. De asemenea, tranzitul a fost exclus datorită condițiilor specifice transportului care nu pot fi raportate la cerințele Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Arată că, potrivit art. 57 din Legea nr. 254/2013, asigurarea respectării drepturilor persoanelor condamnate se realizează de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate. Potrivit art. 56 din aceeași lege, persoanele condamnate pot face plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în termen de 10 zile de la data când au luat cunoștință de măsura luată, împotriva măsurilor luate de către administrația penitenciarului.

20. În cazul în care persoana condamnată este transferată la un alt penitenciar, judecătorul de supraveghere a privării de libertate poate asculta persoana în cauză, în condițiile art. 29, sau poate solicita ascultarea acesteia de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate de la noul loc de deținere, care înaintează declarația luată. Judecătorul de supraveghere a privării de libertate soluționează plângerea, prin încheiere motivată, în termen de 15 zile de la primirea acesteia, iar încheierea judecătorului de supraveghere a privării de libertate se comunică persoanei condamnate și administrației penitenciarului, în termen de 3 zile de la data pronunțării acesteia. Prin urmare, Guvernul apreciază că dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013 satisfac exigențele constituționale, urmărindu-se punerea în executare a pedepselor privative de libertate și reintegrarea în societate a persoanelor private de libertate, cu respectarea drepturilor acestora.

21. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

C U R T E A,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

22. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

23. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 55¹ alin. (5) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013. Dispozițiile art. 55¹ au fost introduse prin art. I pct. 3 din Legea nr. 169/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 18 iulie 2017. Ulterior, dispozițiile art. 55¹ din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal au fost abrogate prin art. II pct. 2 din Legea nr. 240/2019 privind abrogarea Legii nr. 169/2017 pentru modificarea și completarea

Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și pentru modificarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1028 din 20 decembrie 2019. Curtea reține că art. III din Legea nr. 240/2019 prevede că: "Prevederile art. 551 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, se aplică persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, a măsurilor preventive privative de libertate, minorilor care execută măsuri educative în centre de detenție, în centre educative sau în penitenciare, respectiv minorilor care au executat pedepse în penitenciare, potrivit Legii nr. 15/1968 privind Codul penal al României, cu modificările și completările ulterioare, și care execută, la data intrării în vigoare a prezentei legi, măsuri educative în centre de detenție, în aplicarea art. 21 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 289/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, pentru perioada cuprinsă între 24 iulie 2012 și data intrării în vigoare a prezentei legi".

24. În ceea ce privește aplicarea dispozițiilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, referitoare la condiția ca textul criticat să fie "în vigoare", Curtea reține că dispozițiile abrogate se aplică în continuare persoanelor aflate în executarea pedepselor privative de libertate, urmând ca acestora să li se aplice măsura compensatorie prevăzută de art. 55¹ din Legea nr. 254/2013, pentru perioada cuprinsă între 24 iulie 2012 și data intrării în vigoare a Legii nr. 240/2019. Așa fiind, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea constată că dispozițiile criticate îndeplinesc condiția de a fi "în vigoare", putând analiza constituționalitatea acestora.

25. Dispozițiile criticate au următorul conținut: "În sensul prezentului articol, nu se consideră executare a pedepsei în condiții necorespunzătoare ziua sau perioada în care persoana a fost: a) internată în infirmerii din cadrul locurilor de deținere, în spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Afacerilor Interne sau din rețeaua sanitară publică; b) în tranzit."

26. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 referitor la statul român, art. 11 referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 referitor la accesul liber la justiție, art. 22 referitor la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 24 referitor la dreptul la apărare și art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, sunt invocate prevederi din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, după cum urmează: art. 3 referitor la interzicerea torturii, art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil, art. 8 referitor la dreptul la respectarea vieții private și de familie, art. 13 referitor la dreptul la un remediu efectiv, art. 14 referitor la interzicerea discriminării, art. 17 referitor la interzicerea abuzului de drept, art. 41 referitor la satisfacția echitabilă și art. 46 referitor la forța obligatorie și executarea hotărârilor.

27. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013, Curtea observă că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor de lege criticate prin Decizia nr. 745 din 20 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 121 din 4 februarie 2021. Cu acel prilej, Curtea a observat că Legea nr. 254/2013 realizează o distincție între situația reglementată de dispozițiile art. 55¹ alin. (3) lit. a) și cea reglementată de dispozițiile art. 55¹ alin. (5), din perspectiva executării pedepsei în condiții necorespunzătoare. Curtea a reținut că cele două categorii de persoane condamnate la pedepse penale privative de libertate se află în situații diferite din punctul de vedere al timpului petrecut în spațiile de cazare reglementate de dispozițiile Legii nr. 254/2013 anterior menționate și al specificului activităților realizate în cadrul lor.

28. Astfel, în timp ce persoanele condamnate cazate în penitenciare petrec în interiorul acestora toată perioada de timp corespunzătoare duratei pedepsei, cele internate în infirmerii sau în spitale se află în incinta acestora

pentru perioade mai scurte de timp, respectiv până la ameliorarea sau tratarea afecțiunilor de care suferă. Prin urmare, cazarea persoanelor condamnate în cadrul penitenciarelor, ipoteză prevăzută la art. 55¹ alin. (3) lit. a) din Legea nr. 254/2013, reprezintă regula, în timp ce prezența unor astfel de persoane în cadrul unităților medicale, prevăzută la art. 55¹ alin. (5) lit. a) din același act normativ, constituie excepția de la aceasta. Totodată, scopul pentru care persoanele condamnate sunt cazate în cele două categorii de spații de detenție este diferit.

29. Persoanele aflate în penitenciare desfășoară activitățile specifice regimului de detenție ce le-a fost stabilit, în timp ce persoanele condamnate internate în infirmerii și în spitale beneficiază de îngrijirile medicale necesare, motiv pentru care unitățile medicale în care acestea sunt internate sunt amenajate și adaptate în acord cu nevoia desfășurării activităților medicale corespunzătoare.

30. Așa fiind, reglementarea de către legiuitor a unui regim de executare diferit din punctul de vedere al condițiilor de cazare în cele două ipoteze juridice mai sus menționate are la bază criteriile obiective, ce rezidă în timpul pe care persoanele condamnate îl petrec în cele două categorii de spații de cazare și în specificul activităților desfășurate în cadrul lor.

31. În continuare, Curtea a reținut că, pe de-o parte, prevederile constituționale ale art. 21 și 24 reglementează accesul liber la justiție și dreptul la apărare, iar, pe de altă parte, dispozițiile de lege criticate reglementează situațiile în care executarea pedepsei nu se consideră a fi realizată în condiții necorespunzătoare. Or, având în vedere conținutul reglementării criticate, Curtea reține că prevederile constituționale ale art. 21 și 24 nu au incidență în cauză. De altfel, prin Decizia nr. 198 din 12 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 11 martie 2009, Curtea a stabilit, cu valoare de principiu, că, pentru a fi îndeplinite exigențele art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, motivele de neconstituționalitate invocate trebuie să aibă legătură cu textul criticat. Totodată, Curtea reține că dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu este incidentă ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată.

32. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine modificarea jurisprudenței mai sus invocate, atât soluția, cât și considerentele deciziilor mai sus invocate sunt valabile și în prezenta cauză.

33. În continuare, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) lit. b) din Legea nr. 254/2013, Curtea reține că, prin Decizia nr. 242 din 8 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 677 din 8 iulie 2021, paragrafele 62 și 63, referitor la obiectul de reglementare al dispozițiilor art. 55¹ din Legea nr. 254/2013, a constatat că acestea se referă la instituirea unui mecanism de calculare a pedepsei executate efectiv în cazul plasării persoanei condamnate în condiții necorespunzătoare de cazare, mecanism aplicabil în cazul analizării condițiilor de acordare a liberării condiționate. Cu privire la scopul reglementării, Curtea, prin Decizia nr. 760 din 28 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 295 din 8 aprilie 2020, paragrafele 14 și 17, a reținut, pe de-o parte, că dispozițiile legale se referă la instituirea unei măsuri compensatorii pentru condiții necorespunzătoare în cazul cazării în centrele de detenție din România a persoanelor aflate în executarea unor pedepse privative de libertate ori a unor măsuri preventive, iar, pe de altă parte, că soluția legislativă urmărește remedierea problemelor structurale legate de supraaglomerare, precum și a urmărilor acestora, în așa fel încât să fie respectate dispozițiile art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care interzic în termeni categorici tortura sau tratamentele și pedepsele inumane sau degradante. Totodată, prin Decizia nr. 423 din 23 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 721 din 11 august 2020, paragraful 21, Curtea a observat că, potrivit expunerii de motive a Legii nr. 169/2017, reglementarea are ca scop acordarea unei compensații persoanelor care execută pedepse privative de libertate în condiții de supraaglomerare severă, contribuind, în același timp, la degrevarea penitenciarelor. Mecanismul astfel instituit este caracterizat ca fiind o

vocație a "condamnatului", legiuitorul delimitând astfel sfera destinatarilor beneficiului legal al compensării. Totodată, prin Decizia nr. 620 din 22 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 26 ianuarie 2021, Curtea a statuat că această modalitate de calcul se aplică, spre deosebire de celelalte prevăzute de art. 96 din Legea nr. 254/2013, și persoanelor condamnate la detențiunea pe viață. Așa fiind, rezultă că, în principiu, mecanismul de calculare a pedepsei executate efectiv în cazul plasării persoanei condamnate în condiții necorespunzătoare de cazare este aplicabil tuturor persoanelor condamnate la detențiunea pe viață sau la pedeapsa închisorii.

34. Curtea constată că dispozițiile art. 55¹ alin. (5) din Legea nr. 254/2013 instituie o excepție de la această regulă, în sensul că nu se consideră executare a pedepsei în condiții necorespunzătoare ziua sau perioada în care persoana a fost internată în infirmeriile din cadrul locurilor de deținere, în spitalele din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, a Ministerului Afacerilor Interne sau din rețeaua sanitară publică ori în tranzit. În ceea ce privește prima ipoteză, reglementată de dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013, Curtea observă că instanța de contencios constituțional a statuat deja că aceasta nu încalcă prevederile art. 16 din Constituție. În ceea ce privește ipoteza reglementată de art. 55¹ alin. (5) lit. b) din Legea nr. 254/2013, Curtea observă că aceasta are în vedere perioada în care persoana condamnată se află "în tranzit".

35. Curtea reține că, potrivit Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 271 din 11 aprilie 2016, și a Deciziei directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 704/2016 privind profilarea locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 14 noiembrie 2016, atât "persoanele private de libertate aflate în tranzit", cât și cele care nu sunt considerate a fi aflate în tranzit sunt reprezentate de persoane condamnate aflate în executarea pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață și de persoane față de care s-a dispus măsura preventivă a arestului preventiv, fără nicio deosebire.

36. Așa fiind, Curtea apreciază că persoanele menționate anterior se află în situații identice, și anume persoane condamnate aflate în executarea pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață sau persoane față de care s-a dispus măsura preventivă a arestului preventiv.

37. În continuare, Curtea apreciază că trebuie analizat în ce măsură diferența de situație dintre categoriile anterior menționate poate apărea din punctul de vedere al locului de deținere. Curtea reține că, potrivit art. 1 lit. f) din Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 704/2016, se aprobă profilarea locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu următorul cuprins: "stabilirea locurilor de deținere în care se efectuează tranzitul persoanelor private de libertate transferate între unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, conform anexei nr. 6" la această decizie (anexă publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 bis din 14 noiembrie 2016). Curtea observă că toate aceste locuri de deținere sunt subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, fiind, în primul rând, destinate executării pedepselor privative de libertate.

38. Totodată, Curtea observă că față de niciunul dintre aceste locuri de deținere nu există prezumția respectării sau nerespectării normelor necesare cazării corespunzătoare. Astfel, pentru persoanele care execută pedeapsa în aceste locuri de deținere se va analiza pentru fiecare zi/perioadă îndeplinirea/neîndeplinirea acestor condiții. În egală măsură, persoanele aflate în tranzit în aceste penitenciare sunt cazate în spații de deținere față de care, de asemenea, nu subzistă prezumția respectării sau nerespectării normelor necesare cazării corespunzătoare. Chiar și în cazul organizării unor spații speciale de detenție în cadrul acestor locuri de deținere, utilizate exclusiv pentru persoanele private de libertate aflate în tranzit, nu se poate institui o prezumție absolută a respectării sau a nerespectării de către acestea a condițiilor unei cazări corespunzătoare.

39. Așa fiind, Curtea constată că, din perspectiva locurilor de deținere, nu poate fi decelată o diferență între categoria persoanelor care execută pedeapsa în aceste locuri de deținere și categoria persoanelor private de libertate aflate în tranzit. Or, în condițiile în care, indiferent de interpretarea dată noțiunii de "persoane private de libertate aflate în tranzit", se constată că nu există nicio diferență între aceste persoane și persoanele care execută pedeapsa în locurile de deținere în care se efectuează tranzitul celor dintâi nu poate fi acceptată nici modalitatea de reglementare a dispozițiilor art. 55¹ alin. (5) lit. b) din Legea nr. 254/2013. Cu alte cuvinte, din perspectiva mecanismului de calculare a pedepsei executate efectiv în cazul plasării persoanei condamnate în condiții necorespunzătoare de cazare, Curtea reține că între o persoană care execută pedeapsa într-un loc de deținere și o altă persoană care, pentru anumite perioade de timp, se află temporar în același loc de deținere ca prima nu există nicio diferență de situație care să determine aplicarea unui tratament diferit.

40. Având în vedere cele anterior expuse, rezultă că, prin dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. b) din Legea nr. 254/2013, legiuitorul a instituit un tratament diferit unor situații identice, fără a exista un criteriu obiectiv și rațional, ceea ce contravine prevederilor art. 16 din Constituție. În ceea ce privește principiul egalității, Curtea, prin Decizia nr. 244 din 20 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 551 din 27 mai 2021, paragraful 24, a reținut că, potrivit jurisprudenței sale, principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 599 din 11 iulie 2006, Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011, Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014). Așadar, nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. Curtea a constatat că, potrivit jurisprudenței sale, discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept (Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 25 februarie 1994), iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 470 din 11 iulie 2012, Decizia nr. 164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr. 681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014). În schimb, privilegiul se definește ca un avantaj sau o favoare nejustificată acordată unei persoane/categorii de persoane; în acest caz, neconstituționalitatea privilegiului nu echivalează cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor/categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat. Așadar, Curtea a reținut că sintagma "fără privilegii și fără discriminări" din cuprinsul art. 16 alin. (1) din Constituție privește două ipoteze normative distincte, iar incidența uneia sau alteia dintre acestea implică, în mod necesar, sancțiuni de drept constituțional diferite, astfel cum s-a arătat mai sus.

41. Având în vedere aceste repere jurisprudențiale, Curtea apreciază că în cauza de față este incident art. 16 alin. (1) din Constituție, teza referitoare la interzicerea discriminării, fapt ce are ca urmare aplicarea dispozițiilor art. 55¹ alin. (1)-(4) și alin. (6)-(8) din Legea nr. 254/2013 și pentru perioada aflării în tranzit a persoanelor private de libertate, dacă se constată că această perioadă a fost executată în condiții necorespunzătoare.

42. În continuare, Curtea constată că printre locurile de deținere în care se efectuează tranzitul persoanelor private de libertate transferate între unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor se pot regăsi inclusiv spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor (a se vedea, pct. 8 din anexa nr. 6 la Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 704/2016). Având în vedere considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 745 din 20 octombrie 2020, Curtea constată că argumentele anterior expuse nu se aplică persoanelor private de libertate aflate în tranzit în spitale din rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor, astfel că față de acestea nu se poate reține o încălcare a prevederilor art. 16 din Constituție.

43. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. b) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și cu unanimitate de voturi în ceea ce privește dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Constantin Minescu în Dosarul nr. 27.566/245/2018 al Judecătoriei Iași - Secția penală, de Moisin Alen Daniel în Dosarul nr. 14.254/197/2019 al Judecătoriei Brașov și în Dosarul nr. 4.008/232/2018* al Tribunalului Dâmbovița - Secția penală, de Erli Zsolt Csaba în Dosarul nr. 4.568/235/2019 al Judecătoriei Gherla, de Faur Nistor Isai în Dosarul nr. 2.455/108/2018* al Tribunalului Arad - Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. b) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în aceleași dosare ale acelorași instanțe și constată că dispozițiile art. 55¹ alin. (5) lit. a) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Judecătoriei Iași - Secția penală, Judecătoriei Brașov, Tribunalului Dâmbovița - Secția penală, Judecătoriei Gherla și Tribunalului Arad - Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 mai 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru prof. univ. dr. VALER DORNEANU,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă

coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea

și funcționarea Curții Constituționale, semnează

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,

Daniela Ramona Marițiu